www.svoboda-news.com

THE LIBRARY OF THE
SEP 2 1927
UNIVERSITY OF ILLINOIS

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXV. Ч. 219. Джерзи Сити, Н. Дж., середа, 21. вересня, 1927.

VOL. XXXV. No. 219. Jersey City, N. J., Wednesday, September 21. 1927. THREE CENTS.

АМЕРИКА ЗГОДЖУЄТЬСЯ БРАТИ УЧАСТЬ В ТОРГОВЕЛЬНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

ХОЧА КОНФЕРЕНЦІЮ СКЛИКУЄ ЛІГА НАРОДІВ.

ВАШИНГТОН, 19. вересня. — Американський уряд приняв запрошення Ліги Народів до участи в межинародній торговельній конференції, що має відбутися в жовтни сього року в Женеві.

Америка приняла се запрошенне, хоча воно походить від Ліги, тому, бо на конференції будуть говорити про усуненя прикрих обмежень імпорту та експорту (привозу й вивозу) товарів з одного краю до другого.

Американський уряд буде представляти Гибсон, котрий брав недавно участь як американський представник у розоружній конференції.

БОРА ПРОТИ ТИХ, ЩО ЛОМЛЯТЬ ПРОГИБІЦИНИЙ ЗАКОН.

КАЖЕ, ЩО ВОНИ РІВНІ БОЛЬШЕВИКАМ.

НЮ ЙОРК, 19. вересня. — Сенатор Виліем Бора, голова сенатової комісії заграничних справ, виступив у місячнику Сенчурі Мегезін зі статтею про беззаконня як про недугу републик.

Автор ставить на одній дошці радикалів, що пробують поломати конституційні забезпечення права власности, та богачів, які з одного боку нападають на радикалів за їх ломанне конституції, а на другий бік самі ломлять постанови конституції, приміром, закон про прогибіцію.

ЛЕТНИЧІ ПЕРЕГОНИ ПОЧЕРЕЗ АМЕРИКУ.

КІЛЬКАДЕСЯТЬ ЛЕТУНІВ БЕРЕ УЧАСТЬ.

НЮ ЙОРК, 19. вересня. — Нині о 7. годині рано почалися з поля Рузвелта, на Лонг Айленді, перегони американських летунів упоперед Злучених Держав.

Вилетіло в той час з поля 25 летунів. З них до міського воздушного порту в Шикаго прилетіло всего 12. Другі мусіли з ріжних причин перервати перегони. Один з них пропав деесь по дорозі без вістки. Причиною так богато невдач були вливні дощі.

Перший прилетів Ліслі Милер з Дес Мойн, в Стейт Айові.

БОРОТЬБА ЗА ПРЕЗИДЕНТУРУ.

ШУКАЮТЬ КАНДИДАТА, ЯКИЙ МІГБИ ПОБИТИ АЛ. СМИТА

НЮ ЙОРК, 19. вересня. — Демократичні провідники, які противляться Ал. Смитови, зібралися тут на наради, щоби не допустити до того, щоби Ал. Смит став кандидатом демократичної партії на уряд президента Злучених Держав у 1928 році.

Ся трупа демократів називає себе „сухими поступовцями".

ГРІЗЬБА СТРАЙКУ КОРАБЕЛЬНИХ ВАНТАЖНИКІВ.

НЮ ЙОРК, 19. вересня. — Провідники юнії корабельних вантажників, яка має до 40,000 членів, заявляють, що вони зараз викличуть страйк робітників, як тільки підприємці відкинуть домагання робітників.

Перші переговори покінчилися на нічім. Підприємці відкинули домагане робітників піднести робітничу заплату о 10 центів на годину за звичайну працю, а о 15 центів за годину „овертайму".

УРЯД УЖЕ БУДЕ ОБМЕЖУВАТИ ВИРІБ ПРОМИСЛОВОГО АЛЬКОГОЛЮ.

ВАШИНГТОН, 19. вересня. — Др. Дорен, прогибіційний комишенер, заявив, що федеральний уряд думає в короткім часі завести дальші обмеження виробу алькоголю для промислових цілий. Мають скількість алькоголю обмежити о яких 5 до 10 міліонів гальонів.

Скількість вироблюваного алькоголю буде залежати від запотребовання промислу. Промисловці, які потребують для своїх виробів алькоголю, хотілиби встановити раду, яка давалаби урядови поради щодо скількости потрібних алькоголів.

СЛІДСТВО ПОЛІЦІЇ НАД ЗАГАДОЧНОЮ СМЕРТЮ ЛІКАРЯ.

ГЕМОНТОН, Ню Джерзі, 19. вересня. — Поліція й прокураторія, які ведуть на спілку слідство в справі вбийства др. Ліліендала, ще не розікрили для публичного відома, хто на їх думку є вбийником.

Прокураторія заявила, що вона задержить паню Ліліендал, жену вбитого лікаря, під високою кавцією, здається в сумі 25,000 долярів, але виразно каже, що задержить її як важного свідка, хоча публична опінія догадується, що прокураторія підозріває її о близчу участь у злочині.

Нині теж нарешті виринула ще одна особа, про котру поліція говорила вже довше, не подаючи однак імени. До поліції саме зголосився Вилис Біч, властитель курячої фарми з Вайнленда, сусід Ліліендалів, догадуючися, що поліція хоче з ним говорити. Коли поліція не хотіла з ним говорити, тоді він пішов до прокуратора й мав з ним двогодинну розмову.

В розмові з газетярами він признав, що знав добре Ліліендала, жив з ним по сусідськи, хоча їх розмови часто переходили на сварки. Від якогось часу їх відносини троха охололи.

ПОВІНЬ В ГАЛИЧИНІ

ЗНИЩИЛА СОТКИ СІЛ. СОТКИ ТИСЯЧ НАШИХ БРАТІВ ЗАЛИЩИЛОСЯ БЕЗ ДАХУ НАД ГОЛОВОЮ. ВСІМ ЇМ ГРОЗИТЬ ГОЛОДОВА СМЕРТЬ. РАТУЙМО ЇХ І ЗЛОЖІМ НЕГАЙНО НА ТУ ЦІЛЬ ЖЕРТВУ, ПЕРЕСИЛАЮЧИ СВОЇ ЖЕРТВИ ЧЕРЕЗ:

OBYEDNANYE, P. O. Box 411, Philadelphia, Pa.

ГІНДЕНБУРГ ЗАПЕРЕЧИВ ВИНУ НІМЕЧЧИНИ ЗА ВИБУХ ВІЙНИ.

ТАННЕНБЕРГ, Східна Прусія, 18. вересня. — Відбулося тут відкритя памятника в честь побіди військ Гінденбурга над російськими військами. При сій нагоді виголосив президент Німеччини промову, у якій публично заперечив відвічальність Німеччини за розпочаття Світової Війни. Причину до сеї промови Гінденбурга, як догадуються, дала присутність американських леґіоністів у Франції й невдача Ліги Націй довести до згоди над основами до інтернаціонального мира.

Голосні й радісні оплески переривали ту часть промови Гінденбурга, у якій він домагався осуду безстороннього трибуналу щодо відвічальности Німеччини за розпочаття Світової Війни.

ЗОЛОТИЙ ЛАНЦЮГ ЗАДУШИВ ПОСАДНИКА МІСТА.

БАЙТЕН, Німеччина, 18. вересня. — Незвичайною смертю, що нагадує траґічну смерть танцюристки Ісидори Донкен у Парижі, згинув посадник (мейор) німецького міста Байтен, Еллендт. Посадник вертав саме домів з політичного віча, коли несподівано його шофер стратив контролю над автом з причини, що якась мала мушка впала йому до ока. Автомобіль перевернувся до рова, а золотий ланцюг посадника так обмотався довкола його шиї, що посадник вдушився. Шофер посадника відніс лише лекші скалічення.

ОБРАБУВАННЯ АМЕРИКАНКИ У ТИРОЛІ.

ЖЕНЕВА, 18. вересня. — Обрабовано тут богату Американку, що подорожувала з Інсбруку до Мерану, у Тиролі. Згадана Американка їдучи експресовим потягом везла зі собою перловий нашийник, вартости 2000 долярів.

Крадіж відкрито доперва на стації Бреннер, де цловий урядник переглядав пакунки згаданої Американки й не знайшов нашийника, про який йому сказала Американка.

БОЯТЬСЯ ПОПЕЛУ З ТІЛ ПОКІЙНИКІВ.

Лондон. — Англійське міністерство внутрішних справ заявило, що не допустить до Лондону попелу з тіл Сакка й Ванцетті. Англійські консервативісти бояться, як видко, не лише живих і здорових революціонерів, але також і попелу з їх тіл.

АМЕРИКАНЦІ ВИТАЮТЬ НОВОГО АМБАСАДОРА.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 18. вересня. — Тутешні Американці витали з ентузіязмом Йосифа Ґру, нового американського амбасадора для Туреччини. В протягу 10 літ, себто від вибуху Світової Війни не було тут реґулярного представителя Злучених Держав.

Новий амбасадор не буде міг предложити президентови Кемалеві Паші своїх уповноважнюючих паперів через те, що Константинополь не є вже столицею Туреччини. Він виїде звідси до Ангори, де його прийме міністер заграничних справ, Тевфік Рушді.

ОРГАНІСТА ПОБИВ ПОЛЬСЬКОГО СВЯЩЕНИКА.

ТРЕНТОН, Н. Дж., 18 вересня. — Орґаніста тутешнього польсько-народно-католицького костела, Альберт Кохановнч, 60-літній мущина, побив тяжко й покалічив пароха тутешньої незалежно-католицької парохії, священика Ґ. Ф. Яйончковського. Побитий ксьонда, що потерпів значні потовчення й покалічення та сильно перестрашився, лежить у ліжку. Войовничого орґаніста арештовано й обжалувано о тяжке побиття й покалічення й зажадано запоруки за випущення його на волю.

Священик Яйончковський твердить, що Кохановнч побив його кріслом і каменюкою, коли він увійшов до костела, щоби відправляти богослуження. Причиною побиття мало бути супротивлення священика продажі алькоголічних напитків у пивниці (бейменті) під костелом. Крики пияків у підкостельній пивниці перешкаджали, після слів священика, відправі богослуження.

Священик заявив дальше, що він повинен був донести про пиятику до поліції й домагатись арештовання орґаніста, однак не хотів розголосу сеї справи, що не принеслаби чести польській незалежній парохії.

15,000 ОСІБ СТРАТИЛО ПОЛЬСЬКЕ ГОРОЖАНСТВО.

Згідно з польськими законами особи, що виїхали з Польщі, аби не служити у польській армії, тратять польське горожанство. В протягу послідних літ таких осіб начислено вверх 15,000, у тім числі понад 2,000 осіб з самої Варшави. Усі вони стратили польське горожанство й колиб вернули назад до Польщі, будуть карані за втечу перед військовою службою, однак польського горожанства їм не привернеться.

НЕДОРУЧЕНІ ПИСЬМА Й ПОСИЛКИ.

Ващингтон. — Управа почти Злучених Держав повідомляє, що минулого року не можна було доручити 25 міліонів листів, з тої причини, що надавці не подали своїх зворотних адрес, а адресати змінили свої адреси, так, що не можна було доручити їм заадресованих до них листів. Недоручених посилок було у минулім році 500 тисяч.

НОВИЙ ЗЕМЛЕТРУС В ЯЛТІ.

ЯЛТА, 16. вересня. — Вчера себ-то у четвер, мав місце новий землетрує в Ялті. Підчас землетрусу обірвався горішній поверх гостинниці „Россія", причім стратило життя 8 осіб, а 30 зістало покалічених. При заваленню військового шпиталю погибло три особи. Перестрах серед населення тревае дальше. Богато осіб розїзджається на усі сторони. Деякі утікли піхотою в глибину півострова.

Завдяки старанням татарського правительства Кримської республики вислано з Москви й Харкова спеціяльні санітарні відділи в околиці навіщені землетрусом. На Кримі, як урядово стверджено, збожеволіло зі страху кілька осіб.

ПРАВОСЛАВНІ МОНАХИ СПАЛИЛИ СЕБЕ САМИХ.

Екатеринослав. — Монахи варваринського монастиря в кутаїськім повіті, не хотячи віддати свого монастиря в руки червоноармійців, після торжественного богослуження замкнулися у соборі й спалили себе самих, разом з церковним майном. Разом спалилося у соборі 15 осіб.

СВИНСЬКА ІСТОРІЯ.

Львівські громадяни, що люблять ковбасу, мимохіть здригнуться від свіжої новинки, що від кількох літ істнувала у Львові ковбасня, яка вживала у своїх виробах шляхотнішого мяса, ніж свинське: конини. Ковбасник Новак, відомий львівський багатій, що попав у слідчу вязницю, має, як пишуть, на совісти ще інші нечисті справи: спроваджував темним шляхом спірт, підробляв документи ветеринарів з оглядни свого непевного мяса, яке постачав для війська, тощо. Як не як, а з цієї історії видно, що деякі львівські свинарі мають свинське щастя, а їх клієнти кінський шлунок, коли так довго видержали.

НОВЕ НАЦІОНАЛІСТИЧНЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО У НАНКІНГ

ДР. ВУ І СОН ФУ НОВИМИ ПРОВІДНИКАМИ ПРОТИКОМУНІСТИЧНОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА.

ШАНГАЙ, 19. вересня. — У Нанкінг прийшло до влади нове націоналістичне правительство з сильно антикомуністичною закраскою. Є воно злукою усіх антикомуністичних елементів у партії Куомінтангу. Др. Ву є міністром заграничних справ, а Сон Фу міністром фінансів нового правительства. Крім них іменовано ще сімох міністрів і два додаткові дорадчі тіла. Законодатна власть перейшла у руки комітету, зложеного з 32 членів, що заняв місце давного екзекутивного комітету.

Нове правительство буде урядувати аж до конференції партії Куомінтангу, яка відбудеться у січні 1928 р., щоби затвердити дотеперішню діяльність правительства й означити, яка вона має бути у будуччині.

В ГАНКОВІ ВІДКРИТО КОМУНІСТИЧНИЙ ЗАГОВІР.

ПРИ НАЇЗДІ НА КОМУНІСТИЧНУ ГОЛОВНУ КВАТИРУ ВІДКРИТО ДИНАМІТ.

ГАНКОВ, Китай, 19. серпня. — Арештовано тут кількох комуністичних аґентів, що старалися перевезти тайком 140 скринь німецького виробу динаміту. Опісля зроблено наїзд на комуністичну кватиру, де відкрито ще більше динаміту.

Документи, які також переволено, мають доказувати, що існував плян висадити у воздух стратеґічні місця у Ганкові й у поблизькім місті Вучанг. Відкрито також діяльні комуністичні осередки. Приказано теж поусувати з урядової служби при націоналістичнім правительстві давних комуністів тому, бо не вірять, що вони не симпатизують з комунізмом.

ВИСЛІД ВИБОРІВ В ІРЛЯНДІЇ ЩЕ НЕПЕВНИЙ.

ПРАВИТЕЛЬСТВЕННІ ПАРТІЇ МАЮТЬ ПОКИ-ЩО ТРЬОХ ПОСЛІВ БІЛЬШЕ. — СПОДЮТЬСЯ НОВИХ ВИБОРІВ НА ВЕСНУ.

ДАБЛІН, 19. вересня. — Поки-що повний вислід виборів в Ірляндії ще не звісний. З дотеперішних обчислень показується, що правительственні партії мають 71 послів, а прихильники Імона де Валери 68, значить о трех послів менше.

З менших посольських груп найбільше стратила робітнича партія, бо майже половину своїх попередних мандатів у парляменті, а також фармерська партія, що має досі 5 послів, а попередно мала їх 11. Лише одні незалежні не стратили нічого з попереднього числа своїх послів.

Деякі політики сподіються, що нові парляментарні вибори відбудуться слідуючої весни.

Посол Джан Джінкс, що уратував правительство Кострейва усунувшись від голосовання, стратив не лише свій посольський мандат, але також і свій депозит, що виносить 500 долярів.

ТУРЕЧЧИНА СПИНЯЄ ПОШИРЕННЯ КОМУНІСТИЧНОЇ ПРОПАГАНДИ.

АРЕШТОВАННЯ КОМУНІСТИЧНИХ АҐІТАТОРІВ.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ. — Туреччина, мимо договору приязні, який заключила з Совітським Союзом, не думає дозволити на поширення комуністичної пропаганди й нищить усі признаки большевизму у своїм краю.

Недавно арештовано у фабриці тютюну над Босфором кількох робітників, що розкидали межи робітниками, які є Турками й магомеданами, комуністичну літературу й оголошення з заголовками: „Нехай живе Ленін". Арештованих обжаловано також, що відмовилися причинитися своїми датками на будову воздушної фльоти у Туреччині.

РОЗВЯЗАННЯ МІСЬКОЇ РАДИ МІСТА ЛЬВОВА.

УПРАВУ МІСТА ОБНЯВ УРЯДОВИЙ КОМІСАР.

ЛЬВІВ, Галичина. — З початком вересня розвязано міську раду міста Львова з причини її ганебної господарки публичним грошем. Управу міста обняв урядовий комісар Іван Стшелецький. Одним з його заступників іменовано перемиського старосту Р. Франковського. До помочі правительственному комісареви додано прибічну раду, що складається з 32 членів, а у склад якої входить Українець Володимир Дещикевич і москвофіл Михайло Бачинський.

ПОХІД АМЕРИКАНСЬКИХ ЛЕҐІОНІСТІВ. — У ПОХОДІ БЕРЕ УЧАСТЬ 15 ДО 20 ТИСЯЧ ОСІБ.

ПАРИЖ, 19. вересня. — Відбувся тут дуже величавий похід американських леґіоністів, у якім взяло участь від 15 до 20 тисяч леґіоністів разом з жінками й сестрами. Походови приглядалося понад оден мілион людей. Усі, що брали участь у поході американського леґіону улицями Парижа, кидали по одній червоній, білій або синій квітці на гріб „незвісного жовніра", що находиться недалеко „Тріюмфального Луку", попід який переходив похід.

На чолі походу йшли маршалок Фош, ґенерал Першинґ, Сендер і другі. Похід розпочався около пів до другої пополудні, а розійшовся коло 5 годин коло катедри Нотр Дам.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00

В Джерзи Ситі і Заграницею:
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці ..... $ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Телефон „Свобода": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЦЛОВА ВІЙНА

Сила республиканської партії в Америці полягає головно в тім, що вона приписує американський добрибут своїй протекційній тарифі. Це головний адут її пропаганди. Охоронному митови, що не впускає допливу товарів з чужих країв, завдячує отже Америка ціле своє богацтво. Таке проповідують республиканські лідери, не звертаючи при тім ніякої уваги на безмежні богацтва самого краю та на світову війну і часи повоєнні, в яких саме Америка якраз так дуже збогатіла, коли Европа знова попала в крайну нужду.

В спокійний час ніхто над тими охоронними митами не застановляється, бо вони відграють велику ролю головно при виборах на президента держави. Але случилося так, що вони вже тепер наробили великого шуму. Бо ото Франція пішла за американським приміром і обтяжила американський експорт до Франції новими високими цлами. З того вийде для Америки шкода, яка по приблизнім тільки обчисленню буде доходити річно до соток тисяч долярів. А шкода та буде ще більша, бо за Францією готові піти другі краї. Америка знова як країна з високо розвиненою індустрією не може обмежити збуту тільки на свій ринок. Вона мусить експортувати. Через те не може вона глядіти обоятно на цлові барієри, на ті нові мита, якими відгороджують себе другі краї від Америки.

Республиканська преса дуже обурена кроком Франції і домагається від президента Кулиджа, щоби він негайно скористав зі свого права і підніс цло на імпортовані з Франції товари о 50%. Другі знова глядять на справу холоднішe. Франція поступила так, як поступає Америка супроти других країв. Вона має сплачувати довги і відбудувати край з повоєнної руїни. Вона сама здана на кредити. Тому не диво, що старається не вивозити з краю готівки, якої так дуже потребує. А обмежує головно збут американських товарів тому, бо Америка обмежила збут французьких товарів в Америці. Вже сама прогнбіція підтяла тяжко французьку торговлю в Америці, бо з Франції спроваджувала Америка найбільше вин та ліквірів, а знова охоронні американські цла відбилися болючо і на иншого рода торговлі. Франція відплачується тепер Америці американською мірою і заводить в себе те, що завела в себе Америка.

Рада на те тільки така: знести взаїмні надто високі охоронні мита і заключити з Францією і другими державами торговельні договори того рода, якими одна держава відчинить другій ринок збуту. По війні всі европейські держави відмежувалися одна від другої цловими мурами. Сегодня всі вони приходять до переконання, що така політика — це абсурд.

ЗАПРОПАЩЕНИЙ ГЕНЕРАЛ.

(Оригінальна допись до „Свободи").

II.

Генерала Остою-Загурського арештовано в кілька день по перевороті виконанім Пілсудським — отже біля 20 мая 1926 р. і замкнено у Вильні, в тюрмі „на Антоколю", знаній добре „політичним" вязнім ще з царських часів. Розпочато отже слідство проти нього за ріжні надужиття і зделки і так він висидів у слідчій тюрмі аж до суботи, **шестого серпня ц. р.**

У тім дни лучилося з ним почасти щось такого, як пару неділь передтим з генералом Розвадовським, по котрого приїхав з Варшави до Вильна спеціально висланий офіцир з міністерства війни (а міністром є Пілсудский!), забрав його з собою, відвіз до Варшави і тут його пустив на волю — наказавши лише, щоби на другий день явився в бельведерській палаті у Пілсудського до рапорту.

Так і сталось, а по рапорті позістав Розвадовскі на вольній стопі, хотяй слідство ведеться проти нього далі.

І з Загурським — як кажемо — сталося щось подібного. Приїхав з Варшави з міністерства офіцир і забрав його з собою. Коли оба приїхали на вільненський двірець залізничий у Варшаві — то вийшов проти них ще один офіцир і всі три поїхали до міста. По дорозі мали вони заявити йому, що завезуть його до його власного помешкання, але щоби в понеділок (8 серпня), або у вівторок, явився до Пілсудского до рапорту. На це мав заявити Загурскі, що він вже тут (а було це на вулиці, що зветься „Краковське пшедмесьце") висяде, бо хоче піти до парні викупатися. Оба офіцири на це згодилися, він висів з авта і від тої хвилі всякий слід по нім пропав...

На двірци лишив він був за квітом свої пакунки, але їх відібрали йе в суботу якісь два пани — звернувши квіт.

І ось тепер розпочинається „хріх": Загурскі ані в понеділок, ані у вівторок, ані пізнійше до рапорту у Пілсудського не згодосився, супроти чого військовий суд і поліція почали за ним шукати. Повставали що дня нові поголоски, де він подівся, та де його бачено: одні мали пізнати його в однім з тих панів, що відбирали його пакунки з двірця, — якийсь панисько мав знову його бачити на якімсь двірци на лінії, що вела до Данцігу, куда звичайно добрі люди з Польщі утікають.

Поголоски росли з кождим днем нові і чимраз більше фантастичні, а та частина польської преси, що є Пілсудському ворожа, кинулася з одушевленням, „годнем лепшей справи", на цей незвичайно їй смакуючий жир, щоби, розвалковуючи і використуючи цілу ту справу — наробити польському маршалкови як найбільше прикрости. А треба знати, що польська преса ділиться тепер головно на два великі табори: один табор звуть „санаційним", а другий „асанаційним". „Санаційні" часописи є ті, що стоять за Пілсудським, котрий заявив, що хоче „санувати", уздоровити відносини в Польщі пануючі. Навіть повстав осібний „Звіонзек направи(!) Жечипосполітей". Членів його звуть проте „направяками" і з ними то підчас недавних виборів громадських в Станиславові заключив був союз галицький радикал др. Лев Бачинський. — До того „санаційного", направяцького табору належать передовсім ті часописи, котрі їдять обрік з диспозиційного жолоба п. Пілсудського. Належить тут передовсім „Глос Правди" „Польска збройна" (призначена головно для військових старшин), „Пшегльод вечорни" та „Епока". Є їх впрочім більше — та годі їх тут всіх вичислювати.

З головніших дневників, що садять всіми силами проти Пілсудського, треба вичислити „Варшавянку", Жечпосполіту", „Глос народу" (в Кракові), та „Пшегльод Познаньскі". Інтересне є становище „Робітника", органу пепесівців (польської партії соціялістичної); якби не пепесівські залізничники, котрі підчас перевороту Пілсудського застановили залізничий рух — бувби генерал Галлер привіз проти нього ворожі йому познаньскі війска і дуже легко могло бути, що Пілсудскі наложивби був головою.

Тай таки і у вуличних боях у Варшаві брали варшавські пепесівські робітники визначну участь та багато їх полягло у тих кровавих змаганнях.

Пепесівці попирали Пілсудського тому, що взагалі уважали його за старого члена своєї партії: він же ще перед 20 роками належав до головних польських революціонерів і боевиків тай сам особисто брав участь в одній великій експропріяції російських державних грошей (під Безданами). — Був він і на Сибірі (звідки втік), був вже і недалеко шибениці — у „вигворгском кресті" в Петербурзі і лиш удачови варята дістався до шпиталю, звідки його викрав лікар д-р Маркевич, що є тепер професором польського університету у Львові.

Пілсудскі знаний був між пепесівцями під іменем „Зюка", а провідники їх — як ось нпр. посли Дашиньскі та Морачевскі — це найблизші його приятелі.

Цілком слушно отже сподівалися вони, що він тепер головно на них опиратиме — тимбільше, що і перше, взагалі перше міністерство Морачевського-Дашинського в р. 1918 — його дуже щиро — яко начальника держави попирало.

Та сподівання їх не сповнились! Його немов обвіяли якісь нові, чужі вітри і він окружив себе майже виключно самими чужими людьми, без так званого „імеця". Гонячи за мрією перевести за всяку ціну „санацію польских стосункуф" — він не глядів собі помічників між старими товаришами від кидання бомб або нападів на почтові поїзди залізничі — але навпаки — він добирає їх собі навіть зпоміж людей, що мають дуже кепську славу у польськім патріотичнім світі, як ось нпр. і зміж так званих „помстовцуф". Є то ті польські пани, що взяли були участь ще за царського режіму у відкритю памятника*) поставленого

*) Я застав з нього в р. 1918. лише саму підставу!

нариці Катерині II-ій у Вильні з вдячности за прилучення „Литви" і радше Білоруси до Росії.

Сам Пілсудскі не хотів бути ані диктатором, ані президентом держави, а навіть на уряд президента міністрів висунув був професора Бартля. Він казав навіть скликати сойм, а коли той раз збунтувався і Бартля усунув, тоді сам Пілсудскі став президентом міністрів, а Бартля зробив своїм заступником. Тепер вже сойм не мав відваги зачинати собі з самим Пілсудським особисто і стануло на тім, що урядує властиво Бартель, а Пілсудскі сидить собі в палаті Бельведерській і звідтам, немовби за кулісами, кермує цілою державою та промишляє там над дальшими плянами, як „уздровіць Польскеи".

Йому однак залежить не лише на тім, щоби Польща — так як він розуміє, стала здоровою — він продумує також і над її будучим, над її становищем між другими державами, над її обезпеченнем від небезпек, які їй в розвою дальших „случаів і подій" можуть грозити. Звідси то — між іншим — і піддержуванє з його боку Петлюрівців, котрих хотівби ужити яко один з таранів, що має розбити Радянський Союз і зробити з частини Радянської України — осібну, від Польщі залежну, правобічну **„украйну"**, що булаби „пшедмуржем" проти московських „закусуф".

Але це вже інша справа. Вертаючи однак до метод правління Пілсудского — ще раз піднесимо, що він своїх старих друзів пепесівців „пусціл в тромбен", а вони лиш баньки випулили з великого здивовання.

У всякому разі така поведінка „маршалка" — була найбільше прикрою Ігнацови **Дашиньскому**, котрий ще в р. 1918. написав величезне славословіє для нього під заголовком **„Велькі чловек в Польсце".**

Однак, як каже пісня:
Два рочки проминуло,
Кохання ся забуло"...

і не соловейко затьохкав, як у тій пісні співають, але пан Ігнац ревненько заплакав-затужив в новій брошурі під заголовком **„В першом рочніцем пшевроту майового".**

У тій брошурі наводить пан Ігнац цілий ряд блудів та промахів колишнього свого приятеля „Зюка", як ось віддання міністерства судівництва в руки помнікова". Мейштовіча, а міністерства рільництва в руки монархіста Незабітовского, як переведенне ухвали сойму, що президент держави має право і без сойму видавати **декрети з силою законів**, як виданне **декрету пресового**, котрим обмежує свободу преси, і т. ін.

За великий нетакт зі сторони Пілсудского уважає п. Ігнац викликанне вовка з ліса у формі питання: **„стаць чи седзець?!"**

Коли іменно в минувшім надолисті скликано до Варшави сойм на нову сесію а президент держави з ласки Пілсудского, Мосціцкі (це одинокий з пепесівців, що чогось дохрапався!) мав відчитати послам привітний поклик („орендзе"), то воєнний маршал. (Зюк) зажадав від соймового маршала Раіа розпорядити, щоби посли і сенатори підчас того **стояли.** Але декотрі клюби заявилися проти стоянки — тай і в пресі піднісся з тої причини гевалт. Пілсудскі однак розуміна голова: запросив послів і сенаторів на ту параду до варшавського замку, але приказав передтим **повинности** з дотичної салі **всі крісла!**

Так мусіли отже сараки посли і сенатори стояти, але стояв також і Мосціцкі з цілим своїм причотом, до Пілсудського включно. Те стоянне — не було впрочім великою мукою, бо відчитуванне „орендзя" тревало лише пять мінут. Але в тім діло, а в цім, що була нова „народова", цілком непотрібна „геца", котра мусіла компромітувати Польщу неаби як назверх.

Впрочім п. Ігнац закидує свому бувшому другови „Зюкови" також і провини супроти національних меншостей. Цей уступ його брошури є так інтересний, що я позволю собі навести його тут в дослівнім перекладі:

„В доповненню моїх уваг про політику помаевого правительства — хочу тут піднести його відносини до національних меншостей. Многі умірковані навіть прихильники помаевої політики сподівалися якигось нових, енергічних кроків правительства на цім полі. Маршал Пілсудскі знає „креси", як ніхто інший і ніколи не був він прихильником національних утисків во імя польських державних інтересів. Тож то він власне ішов в р. 1920. на Київ з великим пляном визволення України, таж то він видав в р. 1919 віленську відозву до Білорусинів (котрих силою поневолив! Ю. Гор.). На нього то преці клеветали ендецькі (вшехпольські) шовіністи та обвинувачували о „федералізм" і заповнювали Польщу тими клеветами.

Минув вже рік від маевого перевороту, але ані Українці, ані Білорусини не відчули ніякої зміни правительственної системи управи. Самоволя поліціна, наглі суди та вироки смерти є все ще частими проявами публичного життя на „кресах". Не уступками, не признаванием національних прав Українцям і Білорусинам кермується помаєве правительство, а держиться дотеперішної системи, котра взагалі удержати не дасться. І так вибухають все чимраз нові завзятущі національні боротьби, тюрми наповняються та росте живво для большевицьких агітаторів!...

„Система утиску не дасться злагідити якимись дрібними уступками; вона не придушить національного руху обох „кресових" народів. Рівнож і явний та безоглядний утиск, практикований проти комуністів а тепер і проти польської „Незавежної хлопської партії", не поборе цих напрямів, котрі колиби мали можність легального істнования — перестаньби бути небезпечні для дер-

К. АНИШЕНКО.

МИРОНОСНИЦІ

3)

III.

Вихопилась на греблю. Бачу з дякового двору вийшла Санька Таманська. Хай Господь милує! — думаю про себе, — наче навернуло Одарку мою, а тут і Санька дорогу переходить. Але гребля одна: іду. Зустрічаємось.

— Христос воскрес, бабо Вівде, з суботою будьте здоровенькі!

— Воістино воскрес, спаси, будь ти здорова.

— Куди це ви, бабуню? Може до дяка — писатися в мироносниці?

— А пишуться? І я вписалася; батюшка благословили...

— Добре, дочко, коли так. Вкупі будемо в мироносницях ходити... А ти-ж батющі можеж сахару односла. Вони-ж так бідують...

— Ні, — одказує Санька, — я їм виполю город. Де там, той сахар...

Аби все до купи звязати, треба тобі, Онисько, сказати ось що: Год може за тридцять, ще тебе в нашому селі не було, як в наше село забився десь із лапаценів* отой старий Олекса Таманський. Хто воно й що воно — і тепер не знаю. За селом, коло багна, поставив Олекса хижу й почав хазяйнувати: літом робив цеглу, а в зиму ходив до заводу. Петро мій каже: це були в нашому селі перша пролетарія. За Олексою пішли й наші дядьки: тепер, може, один-двоє не топчуть до заводу оту лапаценьку стежку, а тоді до заводу йшов останній хазяїн або зайда, як оцей Олекса. Та, кажу-ж, хазяйнував Олекса: коло хижі кілок на горшки й цуцення на трішних сонячниках.

А в Олекси — дівчинка. Росло собі дичкою: без матірнього догляду. Іноді на селі казали, що пяний Олекса вигнав дочку на ворога і вона в кулях ночувала... чи то брехали про якогось лапацона, що на квартиру до Олекси став, а Саньку за куховарку взяв...

Звичайно: глузували з безталання людського.

Пригадую, якось весною наші дівки в хрещика грали. Казились, казились коло гамаєю, а потім взялись за руки і почали в журавля. Дівок сорок. Всі в корсетках, в намистах, в червоних чоботях, а стрічками вітер ляскотить... Під шинком старі діди сидять, ціпками землю копирсають — на молодняк той милуються... Мій покійник свекор і кажуть до когось:

— А найкраща дівка — Олексина дівка... Хоч і без намиста й на босу ногу... Тільки в Київі люди мають таку вроду. Неодмінно на панський корінь шита... Сучої пари Олекса — дострига!...

— Та воно не його. Сам казав, як пяний був...

— Пяний Олекса багато дечого каже...

Певно, неодному мойому свекору впала на очі Санька. Тільки й балачок, що про Саньку. Коло Олексиного цегельника що вечора хлопці бються. Олекса завше пяний, як ніч темна. А про неї чого вже тільки не казали... Але мені воно нідочого.

Так год за годом і йшло.

Якось оце шкандибаю до базару — глип на Олексин двір: не пізнала. Гребля хата з ганком, зеленою бляхою вкрита — коло хати — садок; на току — ожеред соломи. Корівка з телятком ремигають.

А Микита-Француз, щойно повернувся з того полону, колячкою іде.

— Сідайте, бабо, підвезу... Трр... Ач, бісової душі комуна, як живе! Тільки й хазяйства було, що червиве цуценя, а тепер — подивіться-но!...

— Бог йому дав, сину.

Микита як загне:

— Добрий Бог... з... таким Богом! Як Пісчанці завод грабували, Олекса теж не дрімав: пудів з двісті сахару дістав — от Бог поміг і хатку поставити і корівку в двір ввести та ще й дочку заміж оддав: Бог найшов і для неї пару... Но, ряба...

Дженкнув конячку — заторохкотів візок. Кажу до Микити:

— Хто вже із нашої округи та не грабував завод: хто наче й ревнощі материнські. З скільки міг, стільки й набрав: куркулі—возами, пролетарія — де — прийде. Іноді наче пирішками... А потім, хто як умів, жок утече разом з Петром... такий і розпорядок дав тому Морока... Примітила нарешті — коли йде на село, вже щось добру. Ті на самогон його перевели, другі до Київа одтити-та візьме в кишеню: чи окрайчик хліба, чи горохняний пиріжок... А то якось клуночок гороху взяв.

— Складчина парубоцька!

Пішов — вернувся тихо-мирно, без галасу — в покійного Дмитра вдався: як випе, так — спати. Принюхуюсь: не смердить самогоном...

Що хочеш гадай, що хочеш думай... А Санька Таманська в голові стоїть... Ну, а оце, як здибала — вдивлююсь, чи-то вона прикарасила мою... Чорне-пречорне, обличчя, очі дивляться, наче з провалля... Сорочечка з кропивяного*) полотна, спідничка рябенька; стара драна корсетка без гапликів. На голові — біленька хусточка... Жидівська наймичка та й годі!

Думаю собі: награбастали в заводі всякого добра, а удають бідну пролетарію. Це в нас у моді: куркульня як понадіває на себе всякі старі жупани та свити до двох усів. Старці та й годі. Але поглянеш такому старцеві на вид і бачиш — хитрує чоловік... чи себе дурить, чи других...

А на Саньці, — скажу тобі, голубонько, — горе горенне сидить і чорну пісню співає... Все-таки кажу:

— Чи не сором!... хтож не знає, що твій батько й чоловік возами сахар возили? Невже ти пошкодуєш батющі якогось фунтика...

— Чоловіка в мене нема і батька не знаю. Олекса своє пропив, а квартирант вистроївся та й хоче мене за жінку брати... начеб то в прийми...

То ти, виходить, ще дівуєш? То тобі в мироносниці не можна...

— Ні, не дівка я... а — мати...

— Наче затремтіла Санька, але твердо сказала: — покритка...

— Петрова полюбовниця!... — трохи не вирвалось у мене, але думаю: тепер про все дізнюсь.

— А дитина-ж де?

(Дальше буде).

*) З якого шиють великі мішки, — „кропивяники". — Авт.

*) Її Лиць. — Авт.

ПОЗІР, ЧИТАЧІ!

Два рази дає той, що скоро дає. Не відкладайте на колись, на пізнійше. Колись може буде за пізно. Зложіть жертву на будову Сиротинця-Захисту У. Н. Союза і вишліть її на низше подану адресу:

Випишіть слідуючі інформації:

Імя і назвиско жертводавця.

Число дому і улиця. Місцевість.

Випишіть повисші рубрики, вирвіть цю часть з часописи і разом з жертвою вишліть на адресу:

U. N. ASS'N. ORPHANAGE, P. O. BOX 76, JERSEY CITY, N. J.

жави*). Однакож дати „кресовим“ народам приналежні їм права та не боятися „улегалізовання“ комунізму — це було би в теперішній Польщі майже що „революцією“, а цего власне уникає помаєве правительство, котре каже про себе, що воно, хотяй і виплило з революції, то є „без революційних консеквенцій“ (наслідків)!

„Воно однак не уникає навіть найдальше йдучих уступок для польського клерикалізму. Ніколи не почували себе клерикали так добре, як власне по маєвім перевороті. Міністра Бартля підозрівано майже о „масонство“†), а він власне вийшов клерикалам на стрічу яко міністер просвіти з розпорядком про виконуванне релігійних обрядів в школах; уряд заспокоює всі жадання духовенства, а воно помимо цего усе ще нарікає та виступає проти бідної польської держави з ріжними новими домаганнями, що сягають до соток міліонів! Чи то всьо робиться в цілі побіди над вшехполяками при виборах? Запит цей є дуже на місци, бо як доси, то ніхто не міг підозрівати п. Бартля о особливше розлюбовання в клерикалізмі“.

А далі пише Дашиньскі:

„Люди ждали від маршала спасаючого слова, програми, коло котрої моглаби зєднатись переважна більшість народа, але такого слова шаршал і доси не виповів. Демократія жадала від нього по маєвих днях (1926) передовсім демократичної розвязки конфлікту поміж правительством а парляментом і нових виборів. — Але бажання цего він не сповнив і обмежився лише на пониженню сойму.

„Необмежена власть першого законодатного сойму (з р. 1919) довела по кількох роках до упадку сойму і причиналася до необмеженої власти правительства. Польська держава хитається поміж тими двома ненормальними і шкідливими станами. Уже найвисша пора доприводити ті обі сили до рівноваги і до гармонійного співділаня законодатної влади і влади виконуючої, то є правительства“.

Тими словами закінчив п. Ігнац свою знамениту брошуру, яка — мусимо признати — є й справді — з польського становища — повна глибоких думок і державного розуму.

Він в тій брошурі зібрав в одну цілість і систематично упорядкував взагалі всьо то, що пепесівська преса уже від якого пів року проти режіму п. маршала підносила.

Остаточно і вона з **„Робітником“** на чолі мусіла і в справі **„запрошащенного генерала“** заняти непривітне супроти уряду становище хотяй воно не є і в десятій части таке злобне, як становище вшехпольської і клерикальної преси.

В слідуючій статті будемо старатися зазнакомити шановних читачів з тими голосами.

Юрій Горовенко.

*) Як ще є з комуністами в Чехії. — Юр. Гор.

†) Масони — се тайне товариство в западній і середній Европі та в Америці. „Масони“ бориться проти римського клерикалізму, але вірять в Бога, котрого звуть „великим будівничим“.

ПОЗІР! ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

УРЯД ТОВ. СУСПІЛЬНОЇ ПОМОЧИ СЕЛА ЧЕРЧЕ

— повідомляє, що —

МІТІНГ

— відбудеться —

В НЕДІЛЮ, 25 ВЕРЕСНЯ, о год. 3-тій пополудни

В ГАЛИ ІВ. ВАВЕРЧАКА

782 STATE ST., PERTH AMBOY, N. J.

Просимо односелян явитися на означений час.

ПОРЯДОК НАРАДИ:

1. Теперішні фінансові справи краєвого комітету.
2. Дискусія, збирание жертв на будуче.
3. Наради в справі повени в Галичині, що богато Українців осталося без даху, без одежі і без кавалка хліба.
4. Вибір комітету на будуче.

Просимо явитися як оден! Хто не явиться, будемо знати, що його ті справи не інтересують. 219-20

За УРЯД:
Григорій Дячишин, предс.
Ст. Куцей, кас.
Григорій Гебе, секр.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

БІЗНЕСМЕНИ А ПАТРІОТИЗМ.

Я певний, що богато читачів газети згодиться зі мною, що рубрика Голоси Читачів є дуже цікава для кождого читача. Вона ще булаби більше цікава, якби кождий читач узяв собі за обовязок написати за кожду справу, яка його пече або цікавить.

Сі Голоси Читачів богато нас навчили. Чи не з голосів читачів почули ми, якто несправедливо, що в старім краю над священиком, якого уджерже громада, старшує дідич, що се дідич надає йому парохію? І чи не з Голосів Читачів пізнали ми, якто несправедливо, що в Америці, на вільній землі, єпископи намагаються стати на місце старокраєвих дідичів, та рядити церковною громадою й її маєтком, а відсунути на бік людий, які маєток складали й священика удержують?

Подивімся тепер на другу справу, про яку ми теж навчилися богато нового власне через Голоси Читачів. Се справа бизнесменів. Уже так богато писалося про сю справу, вже її освітлювали з ріжних боків, але прецінь ще її наскрізь не висвітлили. Ще всеї правди про сю справу ми не знаємо, а знаємо тільки частину правди.

Богато людий, як бачу, нарікає на бизнесменів, що вони не є патріоти. Я не знаю, кілько доказів мають сі дописувателі на свої слова, але я примірюм маю зовсім инчий досвід. У Бруклині ми маємо коло сорок українських бизнесменів. Богато з них можна справді назвати патріотами. І то не патріотами на словах, які про патріотизм говорять, а для народа нічого доброго не роблять. Вони є патріотами на ділах. Вони належать до народних організацій, платять точно вкладки, ходять на збори, піддержують роботу організацій. На народні цілі вони грошa не жалують. Можу се ствердити на основі власної практики, підчас колекти на Народний Дім. Сі українські бизнесмени не жалували гроша ні товару. Давали одно й друге. Вони устроювали ріжні вигравки, помагали продавати шери, бонди, самі купували, продавали і других заохочували.

Одного разу був я на забаві в нашого бизнесмена, гр. Івана А. Балка. Справляв він хрестини для своєї дочки Верджінії. Він уже в бизнесі довший час, і дітий вчить він гарно. Самий син Андрій порадив мені, чи не занятійся за забаві збіркою на Народний Дім; видно, син доджений в Америці, але почувається Українцем.

З цього я можу заключити, що як наші люди піддержують своїх бизнесменів, то й бизнесмени піддержують свій нарід. Критикувати бизнесменів можна, як такою критикою поможеться; але як критика нічого не поможе, то така критика шкодить. Власне такої критики я бачив дещо в нарікання тих, що кажуть, що наші бизнесмени числять більше від чужих. Кілько має американський бизнесмен за товар, се не все залежить від нього. Се залежить від богато причин. Бизнесмен хоче прецінь пустити свій товар як найдешевше, щоби мати як найбільше покупців, але часто він просто не може. Як він має крамницю далеко від маркетів, як достава до крамниці коштує більше, то й товар мусить бути дорзчий. Та наш чоловік сього не знає; він хоче, аби йому купець підвів товар під саму хату, і ще аби се зроблено за дурно. Сього ніхто не може зробити. Як купець другої нації се зробить, то він теж накошториться і теж мусить більше поклисти за товар.

Хтось готов сказати, що наш покупець за дурно платить такому крамареви. Та ні, не за дурно, бо се, що чоловік не потребує їздити далеко за товаром, платити стріткару чи собі, таскатися з великими пакунками в натовпі, губити товар та марти другі невигоди, теж щось варта. Се теж прислуга. Отже наш крамар, що підвезе товар під саму хату нашому чоловікови, теж зробив йому прислугу, теж йому заощадив час і гроші, і за те йому належиться заплата. Як йому тої заплати не дасте, то він того не буде робити. А схочете дати таку заплату чужому, але не свому, то знищите свого бизнесмена, а попрете чужого. Отже який ви тут патріот? Чому ви дорікаєте браком патріотизму другому чоловікови, а самі його не маєте?

Я бачив між нашими людьми немало таких, які вміють рахувати, як то вони заробляють на своїм крамарі. Є такі люди, які завзялися ані цента не дати більше за пачку папіросів. Вони знають, що десь у місті пачка коштує 1 цент менче, і вони купують лишень там. За того цента вони підуть цілі бльоки. Підуть пішки, в дощ, навіть у зливу. Напсують убрання, черевиків, парасоля на доляра, аби заробити цента. І відтак хвалятся, що вони дешево купують, що вони ощаджують, що вони не дають здиратися нашим бизнесменам.

Так, річи находять мені на думку, як я читаю в Голосах Читачів чужі думки про ріжні справи. Бачу я з них, що кождий чоловік щось бачить, але не кождий бачить усе. Треба богато людий, аби все побачити. Та я й раджу кождому, хто має якусь цікаву думку про якунебудь цікаву справу, яка вже була порушена, або й ще не була порушена, най напише свою думку в Голоси Читачів. З того назбирається великий досвід. Наука, яку ми всі збираємо зі свого життя, не пропаде, але послужить і нам і другим людям.

Григорій Бардак,
Бруклин, Н. Й.

ПОЗІР! ЛОРЕЙН, ОГАЙО, ПОЗІР!

ЗАХОДОМ БРАЦТВА СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ, Від. 34. У. Н. С.

— уряджується —

Перший Великий

БАЛ

В СУБОТУ, 24. ВЕРЕСНЯ 1927

в гали під ч. 3124 CAMDEN AVE.

ПОЧАТОК О ГОД. 6.30 ВЕЧ.

Вступ для мущин 50 ц., женщини — 25 ц.

На сей Баль запрошується усіх членів відділу 128 Бр. св. Андрея і від. Тов. Шевченка зі Sauth Amherst. Також всіх Українців з Лорейн і околиці. Весь дохід призначений на будову Сиротинця при УНС. За добру забаву ручить

219-20 **Комітет.**

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й.!

ЦЕНТРАЛЬНИЙ РАТУНКОВИЙ КОМІТЕТ

— устроює —

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ

БАЛ

на поміч потерпівшим від повени в Галичині

В АМАЛГАМЕЙТЕД ГАЛИ при Клінтон улици

В СУБОТУ, 24. ВЕРЕСНЯ 1927

Треба знати, що Центральний Комітет несе поміч нашим братам в старім краю, Сиротам, Інвалідам, Політичним вязним, Школам, Народним домам, Кооперативам і знова лучає крик розпуки з нашого краю о поміч від нас з Америки. Страшна злива знищила велику часть нашого краю. Тому думаємо зрозуміте, чому Центральний Комітет просить о численну участь. Хай не бракне наших Братств і Товариств і всіх Громадян.

219,21 **Комітет.**

Маленький Степан захорів. Призвали лікаря, лікар прийшов саме, як вдома не було родичів, лише сама служниця. Служниця повела лікаря до хорої дитини. Лікар оглянув дитину, а потім питається найнички:

— А чи не фантазувала дитина вночі?

— Так, але цілком ріденько! — відповідає найничка.

Lehigh Valley Excursion

to Mauch Chunk

$2.50 Round Trip — SUNDAY SEPT. 25th,

Special Train—Standard Time

Лиш. Hudson Terminal 7.40 A. M.; Jersey City (Exchange Pl. Sta.) 7.50 A. M.; Newark (Elizabeth & Meeker Aves.) 8.20 A. M. Поворот: Лиш. Mauch Chunk 5.00 P. M.

Білети до набуття в Exchange Place або Journal Square: Телефон Інформаційного Бюра, Montgomery 7000.

ЯК БУДУЄМО СИРОТИНЕЦЬ У. Н. СОЮЗА.

—o—

315.

Бр. св. Івана Хрестителя, від. 247 УНС., в Вімінгтон, Дел.

Хвальний Заряде! — Наше Братство устроїло баль на дохід Сиротинця при У. Н. Союзі. Баль удався дуже добре, бо було досить людей і всі гарно забавлялись. Гром, Михайло Подоляк жертвував канарка на вигравку на тім бали на дохід Сиротинця, з чого прийшло пару долярів на ту нашу інституцію, котра нам є конечно потрібна в як найкоротшім часі. Всі культурні народи стараються такі інституції мати і мають, тож і український народ повинен уже раз прозріти і зрозуміти, що хто про ніщо не дбає, той і нічого не має.

Возьмімся, Браття і Сестри, разом до спільного діла і довершім його як найскорше. Не спускаймося притім на нікого: ні на жадну інтелігенцію, ні на жадних священиків. От я сам просив кілька разів священика, щоби заохотив у церкві людей, аби були прихильні до будови нашого Сиротинця, а він мені сказав: „Коли Союз зачав будувати, то най собі будує, бо Союз будує Сиротинець сам для себе, а нам треба семинара“. Отже видно, що рутенські священики хотять, аби наш нарід нічого не мав і до нічого не дійшов. Їм забагається Польщі і Риму, накладають на кождого рутенця кайдани і стараються, щоби він ніде не рувався і нічого не знав.

З нашого балю прийшло на Сиротинець $64. Складаємо щиру подяку Комітетови за його працю і дякуємо всім гостям за участь на нашім балю. **Андрій Кучапський**, предс.; **Петро Сасс**, секр.; **Михайло Процак**, кас.

316.

Жертва нюйоркського громадянина.

Хвальний Уряде Сиротинця!

— Прошу приймити від мене жертву в сумі $5 на Сиротинець в Америці. Желаю Вам найкращого успіху! — **Іван Тураш**, 224 Іст 13 стр., Ню Йорк.

317.

Бр. св. Івана Хрестителя, від. 34 УНС., в Лорейн, Огайо.

Хвальний Заряде! — Відділові урядники Д. Козопас, предс. і Іван Чмирид, секр., виєднали у міських властей дозвіл збирати по місті жертви на Сиротинець У. Н. Союза. На спеціяльнім мітінгу дня 20 липня ц. р. зістали вибрані отсі колектори: Василь Фурдин, Вавринець Гриць, Михайло Запотінський, Іван Салак, Іван Бандирський, Розалія Бобрівська, Анастазія Чмирид і Марія Чмирид. Секретар розадав пушки по отсих шторах: Ів. Пинсура, Вінцек Чуба, Василь Фурдин, Гері Джекоб, Павло Лемінцук і Морис Розенфельд. Вислід усеї збірки подасться пізніше. — **Іван Чмирид**, секр.

318.

Тов. „Просвіта“ від. 312 У. Н. Союза, в Савт Плейнфілд, Н. Дж.

Хвальний Заряде! — Посилаю жертви від наших членів в квоті $14.50 (почту оплачую сам, бо нема з чого зривати). Дуже тяжко зібрати в нас більшу суму на Сиротинець, бо роботи не йдуть добре. Пушки я дав лише до двох шторів, бо в нас більше українських шторів нема. Маю надію, що небаром зберу більше, бо люде обіцяють, як тільки робота трохи поправиться. — **Николай Савчак**, секр. фін.

319.

Сестрицтво „Любов“, від. 177 У. Н. С., в Провіденс, Р. Ай.

Хвальний Заряде! — Коли наш відділ одержав від комітету будови Сиротинця У. Н. Союза поклик до збирання жертв на сю нашу народну інституцію, то відділові урядники скликали зараз спеціяльний мітінг у тій справі, а члени і члениці її докладно обговорили. Ухвалено зладити пікник на дохід Сиротинця.

Сей пікник випав дуже добре, помимо того, що деякі наші люди його зобойкотували, бо шкода їм було стратити кілька центів...

От на плятформу виступає відділовий секретар і заохочує невеличкий, але свідомий гурток українських громадян до вигравки, яку дарували нам шторники Жиди. Всі цікавлять живо пікніком і виграють ріжні річи одні по других. Велике враженє роблять на присутних три сироти, дочки бл. п. Миронa Бісюка, котрі приводять на пікник гарні вигравки і дарують їх на будову нашого Сиротинця. Сей сирітський дар зроджує ще більшу симпатію до Сиротинця.

Останну вигравку виграє молоденький член Укр. Мол. Союза, Лев Рекрут (синок гол. урядника У. Н. Союза). Тішиться малий школярик своєю вигравкою, а з ним радіють і численні його знайомі. Але ще більша радість запанувала тоді, коли сіяючий від утіхи Лево підійшов до комітету і заявив урочисто, що він свою вигравку дарує на Сиротинець. Він пропонує на сю нову вигравку тикети по 5 центів і сам купує кілька, а решту розпроде власноручно поміж людей. Приносить $1.65 і не може натішитися, що й він причинився „своїм власним майном“ до будови любого йому Сиротинця.

Приходу з того пікніку було $67.70, розхід виносив $35.31, остало $32.39. Жертва від вдови Анни Мельник $1.00, а від членів і члениць зібрано $9.00 — отже разом вислано до комітету Сиротинця $42.39. Збірка жертв продовжується дальше. — **Вол. Рекрут**, секр.

ПОДЯКА.

Я низше підписаний складаю сердечну подяку Головному Урядови У. Н. Союза за уділення мені запомоги в сумі $50 з „Фонду Запомогового, котрі стали мені великим поратунком в часі мого скалічення. Дай Боже, щоби наш Батько, У. Н. Союз зріс в одну велику українську національну організацію й щоби завсігди міг помагати своїм членам сиротам і вдовам у нещастю. Остаю з високим поважанням. — **Микола Сторожук**, член від 22. УНС.

ЗЕРКАЛОМ ЛОВЛЯТЬ ЖАЙВОРОНКІВ.

Цікаво ловлять жайворонків у Бельгії щороку з весною. Коли сонце світить ясно, а у воздусі високо співають жайворонки, мисливець ставить біля корча зеркало, а сам ховається за корчем. Зеркалом обертає так, щоби сонячні промені світили на всі боки. Це незвичайне явище одурманює так жайворонків, що вони опускаються низько і мисливець стріляє їх легко.

ОХ, РІДНИЙ КРАЮ!

Розривалося серце моє
Ви прощаюсь я з тобою, мій
[краю!
Розривалося серце моє,
На куски. І бігме, що не знаю,
Чи на світі що гіршого є,
Як туга за тобою, мій краю!
Чи на світі що гіршого є
Понад біль, коли тріскають
[струни,
Ті, що серце вязали твоє
Від Дитини малої до труни
З всім, що рідне, кохане своє.
Чи на світі що гіршого є,
Коли рвуться сердечні струни.

Б. Лепкий.

ДЕЩО ПРО СЛОНІВ.

Дарія, перського короля, першого згадує історія, що у війні послугувався слонами, а саме проти македонського короля Олександра Великого. Славний англійський збиймик слонів Содерленд осягнув рекорд у ловах на слонів: убив їх 500. Скільки то мусів він ранити їх? Мясо з труби слона в смаку похоже на телятину. Зрештою слонове мясо тверде і волокнисте. Товщ і з вигляду і зі смаку похожий на непровий смалець. Із статистики вивозу слонової кости з Африки виходить, що щороку вбивають, там іще 50.000 слонів. Штульман, славний дослідник Африки, каже, що вбивається слонів навіть більше. Колиб убивали лише 50.000 слонів, то значить, що кождого дня і кождої ночі що десять мінут гине один слон. Зуби слона (штовхачі), не мають корінів, а ростуть, доки слон жиє. Найдовший знаний зуб слона виносив 348 цм., а важив найбільше 140 кг. Африканські тубильці оповідають про справжні кладовища слонів у недоступних місцях. Туди відходять слони на старість і там кладуться тай гинуть. Африканських слонів уже давно — в старину Римляне — освоювано для представлень у цирку. Тепер Бельгійці стараються плекати так слонів на стації в Конго, щоби їх зовсім освоїти. Кажуть, що це вдається, але лише з молодими слонами. Індійські робучі слони (що в противності до африканських даються легко освоїти) жиють (це доказано) по 150 літ.

КІЛЬКО КІНОТЕАТРІВ МАЄ РОСІЯ?

В РСФСР. є тепер 1.000 кінематографів, а 3.000 мандрівних апаратів. Із кінематографів 16 процент належить до політичних освітніх комітетів, 10 проц. до професійних союзів, 14 проц. до виконуючих комітетів, 8 проц. до кінорганізацій і до військових організацій, а 52 проц. до ріжних інших організацій і окремих людей.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ПАССАЙК. Від. 97, повідомляє членів, що збори місячні відбудуться в неділю, 25 вересня, о годині 1.30 попо. в гали церковній ул. ч. 47 Ґоун ст. в Пассайк. Проситься членів явитись на збори і вирівнати свої вкладки за відділ. — М. Прийсяжнюк, предс.; М. Табачук, секр.

ШИКАГО ІЛЛ. Бр. св. о. Миколая, від. 106, повідомляє своїх членів, що звичайний мітінг тов. відбудеться в неділю, дня 25 вересня, о год. 1.30 попо. в гали парохіяльній у Оклий і Райс. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Проситься всіх членів явитись. Невнившійся член заплатить 50 ц. кари а урядник 1.00. — Стахів Мегас, предс.; В. Гриньків, сек.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. св. Володимира, від. 162, повідомляє своїх членів, що звичайний місячний мітінг відбудеться 25. вересня, в гали церковній, о 1-ій год. пополудни. Проситься всіх прийти на сей мітінг, бо є важні справи до полагодження — В. Баран, пр.; М. Гнатів, секр.

СПІТЬ СПОКІЙНО.

Лишень здорові сплять спокійно. Коли ви нервові, роздражнені, виснажені, не можете спати, чуєтесь неспокійним коли встаєте рано, ви на дорозі упадку: се часто означує органічне ослаблення. Нирки і міхур можливо потребують помочи у викиненню отруї, котра спричиняє вам недомагання. Пийте богато води і попробуйте GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES (оригінальні і правдиві), світової слави мочевий стімулянт. В печатаних пачках.

GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

Дивіть за іменем Gold Medal на сино-золоченій пачці. Не беріть імітацій. У перворядних аптиках, 35, 75 ц. і $1.50.

OKeh ELECTRIC

НОВІ РЕКОРДИ

УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО КВАРТЕТУ.

1. **ЗА ТЕБЕ, УКРАЇНО** — муз. Людкевича
2. **ГЕЙ НУ, ХЛОПЦІ, ДО ЗБРОЇ** — аранж. Углицького

Нумер 15547.

„За Тебе, Україно“. Цей гимн, що надіслав до нас професор львівської консерваторії п. Людкевич, спеціяльно написаний для американських Українців, чудово і красиво скомпонований, а Хор. Нац. Квартет відспівав його на рекорда з оркестрою — знаменито. Музику для оркестри написав професор П. Углицький. Починається цей Гимн баритоновим сольом, яке відспівав відомий всім співак п. Ординський.

„Гей ну, хлопці, до зброї“, козацька старовинна пісня. Музику для оркестри аранжував професор П. Углицький. Чудово відспівано і слухаючи цю пісню мимо волі приглядуєшся наше славне козацтво, що на конях їде далеко в похід битись з ворогом... Богато мрій надає ця пісня. Ця рекорда дійсно є красою нашої музики і нашого мистецтва і повинна бути в кожній хаті, хто має чи не має фонограф.

„ЧУМАКИ“, аранж. П. Углицького.
„ПРОМЕТЕЙ“, муз. К. Стецен'ка.

Ця нова рекорда відспівана відомими співаками Українського Національного Хору Ол. Кошиця — Ординським, Гребенецьким, Давиденком, Цитом. Хто не чув „Прометея“ коли цей квартет співав скрізь по концертах, то зайдіть до „Січового Базару“ і послухайте. Його зміст нагадує нам про долю нашої Неньки. Друга пісня „У Київі на риночку“ відома всім і музику для неї спеціяльно аранжував професор Павло Углицький з Харкова і який зараз перебуває у Ню Йорку де провадить спів з цим квартетом. Відспівано цю рекорду по містецьки і хто має фонограф, той може дістати цю рекорду у нас. (Okeh—N. 15546).

Друга рекорда — **Тенор Давиденко** відспівав свої гумористичні пісні, а також дует з п-нею Стеценко. Обидва співали Хору Кошиця, а п. сестра композ. К. Стеценка, що написав „Прометея“. П. Давиденко богато разів виступав на українських концертах зі своїми піснями і скрізь мав великий успіх. Так хто памятає, той здмовить і цю рекорду. (Okeh—N. 15546).

Одна найновійша рекорда, котра буде особлоюю в кождій хаті, є рекорда

15541 Колиб мені, Господи
Карі очи, — Марії Мацюр.

Друга дуже гарна нова рекорда є:

15542 О Україно
Ой видно село — М. Зазуляка.

В Січовім Базарі також все можна почути рекорди українського Шляпіна — Г. Шкадровського. Ось вони:

15538 Ой Дніпре мій, Дніпре
Я в чужині загибаю.

15539 Коли розлучаються двоє
Де ти бродиш.

Инші рекорди, котрі варта мати:

15540 Український танець
Гандзя, полька — Мандолини

15534 Ой чомуж я не такий
Як зачую коломийку —
Гуменюк.

15535 Ой я собі козак лепкий.
А я тоє дівча люблю. —
Гуменюк.

15533 Червона Калина
Тропак — М. Зазуляк.

З великою радостю подаємо до відома, що ВЖЕ ВИЙШЛА нова рекорда, на котру так довго всі очікували, котру відспівав квартет з хору Кошиця.

15543 Чуєш, брате мій
Ой луснув обруч.

Обі пісні, досконалий концерт, ціна сумна і весела.

За всіляними рекордами заходіть і пишіть до Січового Базару. Січовий Базар, це українське підприємство, котре, як і другі Українці, дбає про моральне й матеріяльне піднесення свого народу. Заходіть до нас! 117-22

SICHOWY BAZAR, 32-34 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.

ПОВІДОМЛЕННЯ: Дня 24. вересня Січовий Базар отворює новий обширний стор 103 Ave. A. З тої нагоди через два дні, 24. і 25. сего місяця, для своїх заступників Заряд приготує ріжні несподіванки. Між иншими слава оркестра П. Гуменюка буде пригравати для танців. Артисти з Хору Кошиця, М. Зазуляк, Евген Жуковський, панна Красновська також будуть присутні і будуть забавляти гостей. (Січовий Базар; вопрки стор, має обширну салю спеціяльно для ріжних окасій; там може легко танцювати 100 пар). На це свято отворення нового великого стору, заряд запрашає всіх своїх костумерів, як з Ню Йорку, так і околиці. Хто має охоту коли небудь приїхати до Ню Йорку з провінції, а не має до кого, тепер має. Оглянуте Ню Йорк і запізнайтеся з людьми, з котрими варта знайомитися.

НАГНЕТИ

Біль кінчиться сейчас

Не треба чекати—одна хвиля по нанесенню Dr. Scholl's Zino-pads і біль кінчиться. Коли нагніт зробила нікоти не вертають. Коли ви зі черевиків їдиуєть це місце наново Zino-pads уєдне он на одну ніч. Стара метода видрізнати з нагнітів або вишкаяне вишкаяючих трутки, суть необесечна.

Dr. Scholl's Zino-pads суть безпечні масою трені з проти зарахунки медичні складники. Вони усувають прочих нагнітів—терти або тиснення черевиків.

У всіх аптиках і складі обуві. Коштує дуже мало.

Dr Scholl's Zino-pads

Наложіть один—а біль зникне.

НАЙНОВІШІ ЗВІЙКИ (РОЛЬКИ) НА ПЯНО

СУРМА

відограні на 4 руки, грають на ціле пяно. Хто бере 5 — одну даром. Хто бере 10 — 3 даром. Оферта добра лиш на короткий час. Тих звійок нігде по сторах не продають, купуйте просто від видавця.

48.	Ой вишневая, черешеньки (Перед заручинами)	$1.00
49.	Заручини	1.00
50.	Українське Весілля, ч. 1-ша..	1.25
51.	Українське Весілля, ч. II-га..	1.25
52.	Поправини, часть перша	1.00
52.	Поправини, часть друга	1.00

Ті всі весільні за $5.00.

ПІСНІ І ТАНЦІ, ЯКІ ВИЙШЛИ ПОПЕРЕДНО:

19.	Не пора, не пора, зі словами	1.00
20.	Розлука, зі словами на 4 руки	1.00
21.	Козачок, ролька по танцю	.75
22.	Рах, цях, цях, до танцю	.75
23.	На фіяях Дунаю, вальш	.90
24.	Зазуляка, вальш на 4 руки	.90
25.	Вечерниці, опера, часть перша	1.50
26.	Вечерниці, опера, часть друга	1.75
27.	Христос Воскрес	1.25
28.	Согласно	1.25
29.	Українські Відгуки, вальш	.75
30.	Там за тихим, за Дунаєм, пісня	1.00
31.	Ой під гаєм зелененьким, брала вдова мак дрібненький	1.00
32.	Ой піду я лугом, лугом	1.00
33.	Любощі, вальш зі словами	1.00
34.	Реве та стогне, зі словами	1.00
35.	Заповіт (Серед степу широкого)	1.25
36.	Русалка, мазурка	.90
37.	Як зачую коломийку, зі слов.	1.00
38.	Ой чомуж я не такий, зі слов.	1.00
39.	Ой відно село, пісня У. С. С.	1.00
40.	Галичанка і О Україно	1.00
41.	Бог предвічний, колядa зі словами	1.00
42.	Христос Родився, колядa зі словами	1.25
43.	Гандзя, весела танкова пісня	1.00
44.	Ревуха (Ой поїхав Ревуха), зі словами	1.00
45.	Гречаники (Пішла мати на сесдо)	1.00
46.	Біду собі купила, та за свої гроші	1.00

Звійки висилаємо за готівку або С. О. D. — Хто пришле нам адресу властителя автоматичного пяна дістане календар на рік 1928 даром. Ціна календаря 30 центів.

Хто з України на провінції або в Ню Йорку хоче купити пяно, заощадити 200 долярів і дістати в презенті звійки Сурма, хай пише до нас по інформації. Замовлення на звійки, рекорди, книжки, календарі і по повний каталог пишіть на адресу: 191—

SICHOWY BAZAR,
34 East 7th Street, New York, N. Y.

Tel.: Yonkers 3002.
Res. Tel.: Nepperhan 1119.

ІВАН ДУЧИНСЬКИЙ
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
46 WASHINGTON STREET, YONKERS, N. Y.

В разі нещасливого випадку прошу удатись до мого підприємства з повним довірєм. Я обслужу Вас чесно і совісно. Також доставляю автомобілі на весілля, хрестини і всякі інші оказії. Обслуга в день і в ночи.

Удавайтесь до своїх, а не до чужих.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2545

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

СВІЖІ ОВОЧІ НАЙЛІПШИЙ ЛІК.

Сила нашого тіла і нашого духа, наша здатність до праці залежні від того, що ми їмо. А залежить се не лише від складників поживи, але й від того, як вона приправлена. Свіжа пожива все є ліпша як консервована. Переконалися про се вже і давнійше на залогах кораблів, яка діставала лише консерви. Моряки сі хорували на шкорбут, а його нічим іншим не можна було вилічити, лише харчуючися свіжими овочами і зеленною. І нині, коли корабельний провіянт вже як найліпший, то як корабель пускається в довшу подорож, доповняє його свіжими овочами і зеленною, де лише причалить. Се тому, що овочі дуже помічні для сумішки органічних квасів. Свіжі, сирі овочі все є поживнійші ніж варені і консервовані.

Як відомо, смак сирого яблока чи грушки, чи яких інших овочів тим більший, що такі овочі запашнійші, більше ароматичні, а підчас вареня сей запах зникає в части з парою. Ростинні краєи відсвіжують і охолоджують, а се також важне. Овочі гасять спрагу. Богато овочів, як виноград, черешні, вишні, грушки, сливки, се до певної міри напиток і не вимагають зовсім травлення лише розпущення. Отже овочі є зовсім легким додатком до обіду. Але також в иншу пору слід їсти овочі; передовсім діти повинні діставати літом овочі замісць кави або чаю. Крім того достигні овочі мають у собі богато цукру в легко ствравному виді, а цукор, як відомо, має велику поживну часть. Солод овочів не шкодить зубам. Хліб із маслом і овочі то найкрасше снідання, для дітий. Хто бажає добра своїм дітям, хай їм не купує солодощів, ласощів, лише овочі.

Овочі є знаменитим лікарством для управильнення дієти, усунення затвердження, тому повинні їх також їсти тіловиті (товсті) люди. Передівсім квасніймі овочі, як виннички (порічки) і пруні (більші сливки) помагають управильненню жолудка, а дуже солодкі (виноград) спричинюють затвердження. Овочі помагають організмові видіювати також інші складники. Тому овочі є дуже помічні для людей хорих на нирки. Добрі успіхи є теж при геморойдах, і взагалі у людей, що богато сидять, отже нездужають на жолудкові забуреня, забурення крови (удари крови до голови) та на гіпохондрію (пригноблення, вмовлювання в себе ріжних недуг). Овочі чистять кров, поліпшують кваси, отже є помічні при шкірних недугах (висипки, лишаї і инші). Свіжі овочеві соки вбивають заразки недуг, гниття в кишках, тому добре є їсти овочі по обіді. Дехто любить зісти яблоко перед спанням; це також добре, бо так чиститься зуби і дезінфекціонуються уста. В деяких околицях мочать тому покраяні овочі у воді, якою полочуть уста. Зовсім малим дітям для перечищення жолудка і кишок добре є давати часто чистий свіжий сік суниць, брескинь, винограду або обібрані яблока (саму мясну часть). Дуже помічний є такий свіжий сок для хорих-горячкуючих. Овочі в усякому виді є також знаменитим дієтичним ліком при недугах переміни матерії, ревматизмі, і ломоті (гостець). Ботанік Лінне каже, що кожний раз, як його мучила ломота, їв тарілку суниць, а на другий день був уже здоровий. Отже справедливо можна сказати, що свіжі овочі то природний лік, що не лише покріпляє, але й смакує.

Тому слід усе памятати се, що овочі все повинні бути на нашому столі.

Бачить око далеко — а ум ще далі.

Не доглядеш оком, то заплатиш боком.

ЗАГАЛЬНИЙ ЗВІТ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА

за місяць серпень 1927 року.

Число відділу	Члени	Відділи з каси	З пушок	З підприємств	Разом
4	10.00	—	—	—	10.00
51	5.00	5.00	—	—	10.00
59	6.00	—	—	—	6.00
69	11.00	—	2.15	—	13.15
91	10.75	—	—	—	10.75
105	5.00	—	—	—	5.00
108	3.00	—	—	—	3.00
113	14.50	—	7.10	—	21.60
129	12.75	—	—	—	12.75
158	9.50	—	—	—	9.50
162	6.00	4.00	—	—	10.00
177	9.00	—	—	33.39	42.39
182	7.00	—	—	4.05	11.05
192	3.50	—	—	—	3.50
218	1.00	—	8.00	—	9.00
247	—	—	—	64.00	64.00
257	1.45	—	—	—	1.45
284	7.00	—	—	—	7.00
287	9.00	—	—	—	9.00
298	5.00	—	—	—	5.00
312	14.50	—	—	—	14.50
321	10.00	10.00	—	—	20.00
357	39.00	—	—	—	39.00
372	11.00	—	—	6.20	17.20
373	—	50.00	—	—	50.00
Разом	210.95	69.00	17.25	107.64	404.84

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ

на Сиротинець-Захист У. Н. Союза поза членами і відділами Українського Народного Союза за місяць серпень 1927 року.

Єйтсборо, Па. Ком. Еванік Іван прислав жертву на Сиротинець-Захист У. Н. Союза, яку зібрав від гостей на весільній забаві $14.00

Ню Йорк, Н. Й. Гураш Іван 5.00

Разом $16.00

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ЖЕРТВ

на Сиротинець-Захист У. Н. Союза по конець серпня 1927 р.

Члени У. Н. Союза зложили в серпни 1927 р. ..... $ 210.95
Відділи У. Н. Союза зі своїх кас жертвували 69.00
Дрібні жертви, зібрано пушками 17.25
Дохід з підприємств, уряджених відділами У. Н. С. 107.64
Жертви поза відділами У. Н. Союза 16.00

В місяцю серпни 1927 р. вплинуло жертв на суму .... $ 420.84
По конець липня 1927 проголошено жертв на суму .. 27,560.51

По конець серпня 1927 р. загальна сума жертв є $27,981.35

Комітет Сиротинця-Захисту У. Н. Союза.

МУЩИНИ **ЖЕНЩИНИ**

НЕДОПУСТИТЬ, щоби нечиста кров нищила ваше здоровяє,
Шкіра недугта псула ваш вигляд,
Нервові клопоти нищили вашу веселість,
Яка небудь долеглива пищила ваше життя через неуваги.

ЛІЧЕННЄ для мущин і женщин оперте на знанню і довголітній практиці. ПЕВНЕ в своїм ділянню. СКОРЕ в наслідках. — ПРИСТУПНЕ в ціні.

ФЛЮОРОСКОПІЧНА ЕКЗАМІНАЦІЯ ЛУЧАМИ „ЕКС" ОБІРМАЄ УРИНОВУ АНАЛІЗАЦІЮ КРОВИ.

Офіс. год.: денно до 8. вечер. Второк, четвер і неділю до 1. пополудни.
PHYSICIANS PAYING CLINIC, Dr. Booth, директор
140 EAST 22nd ST., near Lexington Avenue, NEW YORK, N. Y.

НАЙНОВІЙШІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

ЯКІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ СВОБОДИ:

ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука. Ціна ..... 40 ц.
ДРУГА КНИЖЕЧКА (Читанка для II. кляси), М. Матвійчука. Ціна ..... 45 ц.

Невдовзі маємо одержати

ТРЕТУ КНИЖЕЧКУ М. Матвійчука, котра є вже в друку.

Повисші книжки будемо висилати тільки за одержанням належитости, а з огляду на їх низьку ціну ніякого опусту давати не можемо. — Замовляти слати на адресу:

„SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

БАНКИТИР УМЕР

комедія з сільського життя на три дії.

виступає в сій штуці 14. осіб. — Ціна 35 центів.

Замовлення слати до книгарні „Свободи".

"SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

НАЙНОВІЙШІ УКРАЇНСЬКІ РЕКОРДИ КОЛЮМБІЯ

Е. ЖУКОВСЬКИЙ, барітон з акомп. оркестри.

27101F (Розвід
(Задумуватий
ВЕСЕЛІ ПОЛТАВЦІ.

27102F (Ой і весела до дому іду.
(Святанне.
О. К. КИРЕТЮК.

27103F (Кучерява Катерина.
Біду собі купила.
П. ГУМЕНЮК, сольо на скрипці.

27106F (Думка і коломийка
(Полька „Добуш"
ПАВЛО ГУМЕНЮК, сольо.

27096F („Гоп", вальш.
(Танець приходь.
П. ГУМЕНЮК з укр. орхестрою.

27104F (На сінокосі, українська
Козак-гропак.
ЕВГЕН ЖУКОВСЬКИЙ.

27096F (Ой, зацвіла червона калина.
(Що найшов, то твоє.

27084F (На весілью, при вечері
(Ой, Козаче Бідуєш.

27086 (Ой, не шуми, луже.
Чорні очи як терен.

27091 (Вівчар на сопілці.
(До Почаєва на відпуст.

Евген Жуковський, барітон, з акомпан. оркестри.

27082F (Волокита.
(Лист з Краю.

27083F (Зодчиця.
(Що грубе, то добре.

27089 (Польска Парубоцька
(Вальц Бандура

27090 (Молотник
(Змарнів я

27092F (Ой, не спиться, не лежиться.
(Родимий Краю.

27095F (Журавель.
(Школярі.

27099 (Майкові троїв!
(Діктом-дактом.

Д. Медов, тенор з акомп. оркестри.

20096F (Кізобек.
(Пращай мой син.

Українська Орхестра П. Гуменюка. Барітон Евген Жуковський.

Сопрано Р. Красновська.

27093F (Забава в стодолі, Часть 1.
(Забава в стодолі, Часть 2.

Маруся Патрікова, сопрано, з акомпан. орхестри.

27094F (Ой, Джігуне.
(Колоніяка.

Жадайте повного катальога українських і російських рекордів. Пишіть або приходіть до нас. Пришлеть спис рекордів, котрі хочете, а ми сейчас вишлемо їх вам за послідпатою (С. О. D.). Всі замовлення виконуємо скоро і ретельно. 24

UKRAINIAN AMERICAN RECORD CO.,
86 — 2nd AVENUE. CORNER 5th STREET, NEW YORK CITY
ФІЛІЯ: 2 WEST 32nd STREET, коло 5th Avenue, NEW YORK, N. Y.
ОТВОРЕНО ЦІЛИЙ ДЕНЬ І ВЕЧЕРАМИ.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На сироти в краю.

Член Січи ім. Богдана Хмельницького гр. Василь Чарнецький зібрав між чужинцями на сироти з української війни $19, а від себе доложив $2.

Разом зібрано $21 і відіслано до Обєднання.

Жертвували: Др. Сировіц $5; Г. Делинскі, $2; Г. Розенбов $3; П. Сепенюк $3; В. Чарнецький $2; М. Кінг $1; Л. Бойт $1; М. Шікірбен $1; М. Баргет 50 ц.; Л. Ейбі 50 ц.; Е. Рєбнер 50 ц.; І. Пісій 25 ц.; Н. Н. 25 ц.; Н. Н. $1. Разом $21.

М. Блянак.

КЕМПБЕЛ, О.

На інвалідів.

Тов. Сокіл, від. 218. У. Н. Союза, посвячувало нові прапори дня 5 вересня і зібрало при тій нагоді маленьку жертву для інвалідів в старім краю в сумі $10.35, які вислано до Обєднання.

По одному долярови жертвували: Мих. Стахура і Ю. Присташ; по 75 цнт.: Ф. Кузенко; по 70 цнт.: Ф. Осцяньський, по 50 цнт.: Ст. Мельник, Мих. Шпак, Дм. Стецків, Мих. Війтишин, В. Білан, Н. Санагурський, Н. Стефанко, Ів. Бузько; по 30 цнт.: Ів. Ярема; по 25 цнт.: Ів. Гренечко, Ів. Стахура, Ів. Черніга, Ю. Гусак, Ф. Черніга, К. Війтишин, Євка Війтишин, Мих. Ткачишин, Ів. Сухар, В. Петрух і Н. Н. 10 цнт.

Ф. Кузенко.

ДЕТРОИТ (ГЕМТРЕМК), МИШ.

На ріжні цілі.

Українсько - Американський Політичний Клюб переслав до Обєднання в Филаделфії $75 і розділив їх як слідує: „Просвіта" у Львові $25, політичні вязні $25, Дім Інвалідів $25, разом $75.

Кромі сего вислало братство св. Михаїла $21.25, як народний податок, призначений на найконечнійші потреби в старім краю.

Разом вислано до Обєднання $96.25.

І. Заблоцький.

СЛИКВИЛ, ПА.

Збірка на інвалідів.

З нагоди діточого представлення, яке відограли шкільні діти під проводом дякоучителя М. Гировича, зібрано на зазив гр. М. Мицака $12.90 і вислано до Обєднання як жертву, призначену для наших інвалідів.

Невелика то жертва, але, як то кажуть: громада по нитці, а бідному сорочка. Коли всі будемо памятати за рідний край, то й жертва й поміч буде більша.

Жертвували по 1 дол.: Мих. Мицак, П. Мачужак, Т. Теліга; по 50 цнт.: В. Буртик, Анна Пішко, К. Грибяк, Т. Яким, Мих. Романюк, Л. Шелегіда, В. Шелегіда, Ів. Пендишак, Мих. Гордій, А. Муха, Катерина Мицак, Анна Гирович, Анна Буртик, Мих. Гирович; Марія Шелегіда 35 цнт.; по 25 цнт.: Ів. Сернюк С. Іваник, Ів. Кривоняк, А. Кривоняк, Н. Боднар; Олена Петрунь 20 цнт.; Т. Грисяк 10 цнт. Разом зібрано $12.90.

КЛІВЛЕНД, О.

$116 для інвалідів.

На зазив о. сов. Л. Левицького зложили збірку в укр. гр.-кат. церкві $99. З акафисту прийшло $12, а о. Левицький додав від себе $5.

Разом зібрано $116 і відослано до Обєднання з призначенням для інвалідів в старім краю.

Ріжниця.

— Чим ріжниться податок від блохи?

— Тим, що податок гризе нас цілий день, а блоха цілу ніч.

АГЕНЦІЯ ВЛОМНИКІВ.

В Берліні мав початися недавно цікавий процес, але через брак одного завізваного, його відложили.

Був собі там такий пан Гунд, що мав ні більше ні менше тільки агенцію вломників. Коли хтось з людей, що займаються інтересами, нарікав перед ним, що часи дорогі, що дуже важко за гроші, то Гунд робив йому оферту: досконала нагода до влому, загваранованого мялом, що затирає сліди без відтисків пальців і т. д. Успіх певний. Товари відкупиться в кожній ціні.

Одни торговець дивами був в не дуже то доброму фінансовому положенні, навіть, можна сказати в поганому, одним словом йому загрожувало банкроцтво. В цьому положенні він погодився на пропозиції фірми Гунд. Отже замовив собі влом першої кляси, при чому двом підагентам Гунда віддав потрібні ключі. Одної гарної ночі вломилися агенти до його складу і дуже старанно його виморожили. Дивана продано, а сиє поділено між власника й агентів. Обезпечення торговця виносило суму 41 тисячу марок. Він зголосив влом на поліції і в асекураційному урядові і дістав 23 тисячі марок.

Справа з купцем Шнайдером була дуже подібна; його інтереси не йшли також дуже добре. Оголошено вже навіть ліцитацію. І він звернувся до Гунда та предложив йому влом першої кляси. Доручення виконано як найшвидше, а штучні злодії спрятали товарів на 4 тисячі марок, які розділено поміж себе. Шнайдер звернувся до асекурації, яка однакож не виплатила відшкодовання, бо обезпечений залягав з ратами, а при тім асекураційний уряд мав вже деякі підозріння.

Накінець спілка Гунд зробила влом у себе чи то у матері одного з агентів. Після того зроблено декларацію шкоди на суму 12.596 марок. Але було вже за пізно. Кримінальна поліція довідалася тимчасом про істнування фірми Гунд, при чому стверджено, що цього вечора має відбутися влом у одного кравця. Другого дня кравець зголосив про влом, оцінивши втрату в украденних матеріялах і готових одягах на 10.000 марок.

Поліція прийшла на місце, де стверджено досконале виконання влому, що свідчило про кількалітню вправу вломників. Шиби в вікнах витовчені, ключі порозкидані і т. д. Кравець виявив скоро, що влом зроблено штучно. Він признався, що не міг опертися досконалій оферті фірми Гунда, який як найкраще поручив йому своїх агентів. Запевнював, що досі не було ніяких рекламацій. Гунд прийшов до нього 1-го квітня і заявив, що влом відбудеться другого дня. Кравець з жінкою пішли до каварні і спокійно чекали на вислід. А вислід був такий, що кравець засів на лаві обвинувачених, хоча ніколи не був караний.

Розуміється, скарги за злодійство не внесено, бо можна все кожному забрати, коли мається на те повну згоду. Підприємці обвинувачені за допомогу в асекураційному обмані, а інтересенти за намір такого обману. Тому, що один з обвинувачених не явився на розправі, хвилево її відложено.

Міністерство від „!".

Два галицькі жиди балакають:

— Чи знаєш, що у Польщі є міністерство від „!"?

Ні, щож то за міністерство?

— То так: зруйновано промисл, знищено торговлю, так, що в міністерства промислу і торговлі лишилося лише міністерство для того „!", що в середу, пляшечки ДАЛЯ. Напишіть свій назвіск і адресу на купові і вишлять почтов. ящик. 257,69

PLAPAO LABORATORIES
5871 Stuart Bldg. St. Louis, Mo.

Імя і назвиско .....

Адреса .....

Виворотна почта пришле Вам пробу PLAPAO безплатно.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ХТОБИ ЗНАВ дещо за Параскевію Давиш або знає де вона тепер знаходиться або має взагалі які інформації про що звонить донести про се на слідуючу адресу: **Box 17, Trail, B. C. Canada.**

ПОТРІБНО практичного набірника-друкаря для друкарні. Повинен уміти добре набирати на линотайпі Model № 14; складати оголошення і всякого рода инші друкарські роботи. Кі заінтересовані нехай голосяться на слідуючу адресу: **The Christian Messenger Publishing House, № 1311 Auburn Ave, Cleveland, O.** 216-19

НА ПРОДАЖ

трифамілійний мурований дім враз зі штором, бизнес вироблений. Голосіть: 218-21

281. MONMOUTH STREET, JERSEY CITY, N. J.

НА ПРОДАЖ КРАВЕЦЬКИЙ БИЗНЕС І ГОЛЯРНЯ (барбер шоп), 6 кімнат, ванна і два штори, те все за $7500. Або прийму самотного спільника. Голосіться до: 216-19

F. FREDERICK,
518-20 Fairmount Avenue, Philadelphia, Pa.

НА ПРОДАЖ ГРОСЕРНЯ на 7-міл. ліна. Гарна околиця, вироблений бизнес, для Українця добра нагода. Продається дешево. Голоситься до Сипового Базару по інформації і адресу:

SICHOWY BAZAR,
34 E. 7th Street, New York, N. Y. 217-19

НА ПРОДАЖ фарма 42 акрів, 20 орного поля, з 22-ліса і пасовиско; дім 4 кімнат, 3 барни, 1 кінь, 5 штук худоби, 100 курий, гуси, 20 тон сіна, машинерія, добра дорога, школа, штор і молочарня близько, українська кольонія. Ціна за все $2,100, готівкою $1000. Голоситися до **TONY DYK, Lee Center, N. Y. Oneida Co.** 217,9.22

НА ПРОДАЖ бизнес, грсерня і буфетня враз з помешканням в Палмертон, Па., межи Українцями, бизнес вироблений, ціна приступна, хто купить не пожалує. Голосіться до: 219-20

ГРИГОРІЙ ПИПЮК,
150 Tilghman St., Allentown, Pa.
Telephone 7305.

ДО ВИНАЙМУ

4 кімнати, газ і електрика, дільниця українсько-польська, рент $18.00 до $20.00, гарна околиця. Голоситися до штору до: 219-24

HENRY BYRNE,
16 Mill Road, Jersey City, N. J.

НА ПРОДАЖ

371—373 Grand St., близько Varick St., 8-фамілійні доми; електрика; доми в доброму стані, дільниця українсько-польська. Ціна приступна. Голоситися до: 219-24

HENRY BYRNE,
392 Mercer St., Jersey City, N. J.

ЖУРБА ПРО БУДУЧНІСТЬ

не дає нам спокою. Вона нас давить та каже шукати на могоць такого, де малюбисько кусник хліба, без згляду на се, чи в фабриках або майнах є праця або і цілковите безробіття.

А де можна осісти, коли купимо собі землю в ПЕРШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ КОЛЬОНІЇ, на передмісцю фабричного міста МІДВІЛ, Н. ДЖ. Кольонія се, це не вимайна оселя, яких є в Америці тисячі, в котрих властителі, крім хатини нічого більше не мають, але від 16 літ правильно зорганізоване селяї, в котрім ніяке около 150 українських родин, де кождий газда, крім гарного дому і других будинків, має також кілька акрів плодовитої землі, з котрої, плекючи ярину або годуючи кури, має гарні доходи.

Праця також на місци, бо коли в великім місті треба йрвах їхати до праці і годину, а в майнах тільки три пішки, то з кольонії зайдемо до неї за 20 до 45 мінут.

А в місті Мідвіл, є вже кілька українських бизнесів, а можливо їх ще в двоє тільки мати, і жадної гарна гармонійна співпраця: українські фармері і українські бизнесмени — правдиве українське місточко.

По інформації у всіх висше наведених справах, голоситись на адресу властителя земель в українській кольонії: 140—

ВАСИЛЬ МАТОЛИЧ,
N. E. 7th & GREEN STREET, PHILADELPHIA, PA.

„ЦАРІВНА"

ПОВІСТЬ

написала ОЛЬГА КОБИЛЯНСЬКА

Ціна $2.00.

Можна набути в Книгарні „Свободи"

„SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ДАРОМ ТЕРПЛЯЧИМ НА ПРОПУКЛИНУ

PLAPAO на пробу і книжку про пропуклину цілком безплатно.

СТУАРТА PLAPAOPAS є чистим живим від паса. Є се медичний збірник, який приміщується сам, щоб сильно держати нутренности у животі. — Нема паєць, стрикуючі або сплющок. Тому не вспаляється, не трє, тіла і не гнете кости званої „pubes". Тисячі осіб вилікувся в дуже успішно, не опускаючи дейної праці і успіх був найти в найгірших випадках. Мягкий наче аксамит, легкий до уживання, не дорогий, нагороджений золотиї медалеї і першою нагородою. Продається лічення натуральна, посадовно, пас стається непотрібним. Удовідомо то, що гострий, посвідчив Вам пробну **PLAPAO** шляхом ДАРОМ. Напишіть свій назвіск і адресу на купові і вишлять почтов ящик. 257,69

PLAPAO LABORATORIES
5871 Stuart Bldg. St. Louis, Mo.

Імя і назвиско .....

Адреса .....

Виворотна почта пришле Вам пробу PLAPAO безплатно.